

Asia: VN/14432/2025

Valtioneuvoston asetus turkiseläinten hyvinvoinnista

Kohta 1

1 § Soveltamisala

-

Kohta 2

2 § Määritelmät

-

Kohta 3

3 § Turkiseläimen käsittely ja hoito

-

Kohta 4

4 § Turkiseläinten ryhmäkasvatus ja sosiaaliset suhteet

-

Kohta 5

5 § Eläimen tuotantokykyyn vaikuttaminen

-

Kohta 6

6 § Ruokinta ja juotto

-

Kohta 7

7 § Eläimen hyvinvoinnin ja pitopaikan tarkastaminen

-

Kohta 8

8 § Eläinjalostus

-

Kohta 9

9 § Turkistilan yleiset vaatimukset

-

Kohta 10

10 § Turkistilan aitaaminen ja karkuun päässeiden eläinten pyydystäminen

-

Kohta 11

11 § Eläinsuojan olosuhteet

-

Kohta 12

12 § Pitopaikan yleiset vaatimukset

-

Kohta 13

13 § Pitopaikan varusteet ja virikkeet

-

Kohta 14

14 § Voimaantulo

-

Kohta 15

15 § Siirtymäsäännökset

-

Kohta 16

Liite 1 Minkki, hilleri ja soopeli

-

Kohta 17

Liite 2 Kettu

-

Kohta 18

Liite 3 Supikoira

-

Voitte jättää lausuntonne myös tähän

Lausunto

Eläinten turvakoti Saporomäki ry on Porvoossa toimiva yhdistys, joka ylläpitää turvakotia entisille tuotantoeläimille. Mielestämme nyt esitetty asetusluonnos turkiseläinten hyvinvoinnista tulee hylätä ja sen sijaan eläinten hyvinvointilakiin tulee kirjata turkistarhauskielto.

Ensimmäisenä toteamme, että esitetty luonnos on vastoin lakia eläinten hyvinvoinnista. Sellaisen asetuksen hyväksyminen, joka suoraan rikkoo voimassaolevaa lakia, ei ole hyväksyttävää.

Eläinten hyvinvointilain pykälissä todetaan esimerkiksi seuraavasti:

Pykälä 20: ”Eläimiä on hoidettava siten, että niillä on mahdollisuus toteuttaa liikkumiseen, leikkiin, lepoon, kehonhuoltoon, syömiseen, ravinnon etsintään ja ympäristön tutkimiseen sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeitaan. — Eläimen hoidossa on huolehdittava myös asianmukaisista toimista sairauksien ja eläinten vahingoittumisen ennalta ehkäisemiseksi.”

Sekä pykälä 37: ”Eläimen pysyvän pitopaikan on oltava riittävän tilava sekä muutoinkin rakenteiltaan ja varusteiltaan sopiva eläimen fysiologisten tarpeiden sekä niiden olennaisten käyttäytymistarpeiden tyydyttämiseen, jotka liittyvät liikkumiseen, leikkiin, lepoon, kehonhuoltoon, syömiseen, ravinnon etsintään ja ympäristön tutkimiseen sekä sosiaalisiin suhteisiin.”

Näitä molempia pykälää rikkoo eläinten kasvattaminen nykyisillä turkistarhoilla ahtaissa, virikkeettömissä ja verkkopohjaisissa häkeissä. Uusi asetusluonnos ei tule muuttamaan eläinten olosuhteita turkistarhoilla juuri lainkaan, joten lain rikkomisen tulee jatkumaan, mikäli asetusluonnos hyväksytään.

Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen EFSA on julkaissut heinäkuussa tieteellisen raportin turkistarhoilla kasvatettavien eläinten olosuhteista ja hyvinvoinnista EU:ssa. Raportissa kiinnitetään huomioita lukuisiin asioihin, joiden vuoksi turkistarhoilla elävät eläimet kärsivät vakavista hyvinvointiongelmista. Nykyisen kaltaisen turkistarhauksen todetaan esimerkiksi rajoittavan eläinten liikkumista, estävän luontaista ravinnonhankinta- ja tutkimiskäyttäytymistä sekä aiheuttavan eläimille stressiä. Vakavat hyvinvointiongelmat johtuvat muun muassa häkkien ahtaudesta ja virikkeettömyydestä, häkkien verkkopohjasta, eläinten käsittelystä sekä sosiaalisesta stressistä. Eläimet myös tappelevat ja vahingoittavat toisiaan.

Turkistarhoilla kasvatettavilla minkeillä, naaleilla, ketuilla ja supikoirilla on tallella samat lajityypilliset käyttäytymistarpeet kuin luonnossa elävillä lajitovereillaan. Esimerkiksi minkeillä on tarve uida, ketuilla ja naaleilla kaivaa ja hyppiä ja supikoirilla muodostaa pysyviä sosiaalisia suhteita. Mitkään näistä oleellisista lajityypillisistä käyttäytymistarpeista eivät toteudu turkistarhaolosuhteissa, eivätkä luonnoksessa ehdotetut pienet lisäykset häkkien kokoihin tai virikkeiden määrän nostaminen yhdestä kahteen vaikuta asiaan millään tavalla.

Mediatiedot ovat paljastaneet, että turkisarhoilla on ollut tiiviisti mukana turkisasetuksen valmistelussa. Tämän voikin nähdä siinä, miten olemattomia muutosvaatimuksia luonnokseen on kirjattu ja vielä valtavan pitkällä siirtymäajoilla. Vaikuttaa siltä, että talouden on annettu ajaa eläinten oikeuksien ohi, vaikka turkisten kysyntä on olematonta ja tarhat tuottavat lähes pelkkää tappiota. Suomen valtio onkin maksanut turkisalalle tukia ja korvauksia yli 70 miljoonaa euroa muutamassa vuodessa.

Turkistarhaus vaarantaa paitsi eläinten hyvinvoinnin ja oikeuden lajityypilliseen käyttäytymiseen, myös ihmisten terveyden. THL on todennut lausunnossaan syksyllä 2024, että turkistarhauksen jatkaminen nyky muodossaan muodostaa jatkuvan riskin koronapandemiaakin vakavammalle pandemialle. Turkistarhauksen jatkamiselle ei siis tältääkään kannalta ole mitään perusteita.

Suurin osa suomalaisista kannattaa turkistarhauksen kieltämistä. Myös Suomen Eläinlääkäriliitto on ottanut kantaa turkistarhauksen kieltämiseksi. EU-komissiossa on parhaillaan käsittelyssä eurooppalainen kansalaisaloite Fur Free Europe, jossa vaaditaan turkistarhauksen ja turkisten myynnin kieltämistä EU:ssa. Komissio antaa päätöksen asiassa keväällä 2026, joten tarhauskielto saattaa tulla pian EU:n toimesta, mikäli Suomi ei toimi sitä ennen itse asiassa.

Koska turkistarhaus aiheuttaa eläimille vakavaa kärsimystä nyt ja luonnoksen mukaisesti toteutettuna myös tulevaisuudessa, rikkoo se sekä voimassa olevaa eläinten hyvinvointilakia että EFSA:n antamia suosituksia.

Edellä mainittujen seikkojen vuoksi asetusluonnos tulee mielestämme hylätä ja sen sijaan kirjata turkistarhauskielto lakiin eläinten hyvinvoinnista.

Lundqvist Eveliina
Eläinten turvakoti Saparomäki